REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 233. Brașov, Duminecă 21 Octomvrie (3 Noemvrie. 1907.

Croații, naționaliștii și guvernul.

Era lățită credința, că noua sesiune a dietei ungare se va înaugura cu o luptă crâncenă a Croaților și a naționalităților în contra guvernului. Nu numai odată au amenințat deputații croați, că vor face obstrucție la toamnă, ear cetitorii noștri își vor aduce aminte, că și unul din deputații români semnalase asemenea într'un discurs, ce l'a ținut înaintea alegătorilor săi, că naționaliștii vor face obstrucție, dacă guvernul nu-și va împlini angajamentul luat, de a prezenta fără amânare dietei proiectul de lege relativ la introducerea votului universal.

Peste câteva zile se împlinește o lună, de când s'a deschis dieta și s'a început sesiunea de toamnă. Ceea ce s'a petrecut însă în sânul camerei deputaților n'a justificat până acuma așteptările, cari vizau conflictul și obstrucția.

Desbaterile au avut un mers liniștit și în loc de răsboiu s'au semnalat nou veleități de înțelegere și împăcare.

Mai întâi guvernul a încercat — nu voim să cercetăm, că oare în mod sincer sau nu — de a se înțelege cu Croații, dar n'a ajuns la nici un rezultat favorabil. Croații nu voesc să cedeze cu una cu două și ministrul președinte Wekerle i-a somat în ultimul său discurs, nefăcând deosebire între Sârbi și Croați. Aceasta a cauzat nemulțămiri mai ales între Sârbii radicali, între cei din Croația, ca și între cei din Ungaria. Aceștia din urmă erau gata să dea concurs guvernului dacă acesta va sprijini dorințele lor pe terenul bisericesc. Radicalii sârbi din Ungaria au și stat în cele mai bune relațiuni cu guvernul, ei trecuseră așa zicând în tabăra partidului independist. De aceea se credea, că deputații sârbi radicali vor eși din clubul naționalist, din care fac parte. Guvernul însă nu ș'a împlinit promisiunea ce le-a dat-o și acuma Sârbii radicali sunt tocmai pe punctul de a lua o hotărâre, că ce atitudine să observe față cu guvernul și cu majoritatea lui independistă. Mâne, Duminecă, se va întruni în Neoplanta o conferență mare a lor, la care vor fi reprezentați și Sârbii radicali din Croația și care se va ocupa de aceasta chestiune.

O știre mai nouă ne spune, că deputații croați au de gând să aducă lucrurile acolo, ca guvernul ungar să se vadă silit a disolva dieta croată și a ordona nouă alegeri. Ei cred, că Banul se căznește zadarnic de a forma un nou partid unionist și că stăruințele lui vor suferi un cumplit fiasco.

C'un cuvânt încă nu e nimic lămurit între Croați și guvernul ungar. In zilele următoare numai se va decide, dacă ruptura se va face definitiv ori că va succede vr'o înțelegere.

Unii zic că guvernului Wekerle i-ar plăcea poate chiar ca deputații croați să facă obstrucțiune, ca astfel să-i dea pretext pentru a propune și duce în împlinire revizuirea regulamentului camerei și reforma legei de pressă după cum o dorește coaliția.

In ce privește clubul deputaților naționaliști, nu s'a luat încă nici în sânul acestuia o hotărâre definitivă despre atitudinea viitoare față cu guvernul și cu majoritatea. Despre obstrucție nu se mai vorbește. Dispoziția nu pare a fi nicidecum așa de belicoasă cum s'a crezut. Ba se pare că earăși se repetă ceea ce am putea numi: frigurite de apropiere și de împăciuire.

Nu s'a petrecut nimic pozitiv ce ar putea să sprijinească această părere. Este însă ceva în aer și debutul deputatului cercului Beiuș Vasile Lucaciu și convorbirile ce le-a avut acesta cu unii fruntași ai partidului independist, despre cari facem amintire mai jos, sunt interpretate de foile maghiare ca niște semne vedite de apropiare și îndeosebi este prezentat Lucaciu ca un vestitor al păcei.

Aceasta e situațiunea momentană, la care firește vom reveni mai pe larg îndată ce se va mai lămuri.

Pactul în comisii. Iată cum s'a discutat pactul în comisia financiară, primindu-se în întregime, unanim. *Hollo L.* (independist). »N'avem temeri nici unul că într'un răsboi economic Ungaria ar ieși biruitoare, dar pactul este tot mai bun decât un răsboi«. Nagy F. (constituțional) »Cu durere, însă partidul său va vota pactul«. — Buzáth F. (poporal) »Primim pactul și ne bucurăm că partidul kossuthist a părăsit terenul drepturilor publice, plecând spre o politică practică!« — *Polonyi* G. întrerupe pe Buzáth cu întrebarea: »Dar voi ce faceți cu revizuirea legilor bisericești?« — Clauzula de Ischl se găsește și în acest proiect.

Sârbii radicali, în adunarea generală de ieri, au luat deciziunea, ca la alegerile congregaționale să pornească în deplină înțelegere cu partidul kossuthist.

Despre congregația dela Deva, scrie »Lib.«: Ieri (Joi 31 Oct.) s'a ținut la Deva congregația comitatului. Vrednică de pomenit e numai lupta Românilor, veniți vreo 50, contra nouelor îngreunări prin slujbe nouă, apoi pentru închiderea crâsmelor în Dumineci și sărbători, prin vorbitorii lor Dr. Străițar (Hațeg), Dr. Iustin Pop (Deva), Dr. A. Vlad etc.

Dl Dr. I. *Pop* a interpelat pe vicișpan pentru călcarea de lege ce căpitanul de poliție din Orăștie a săvârșit-o în primăvară contra preotului I. *Moța*, pe care nu l'a lăsat să vorbească în adunarea poporală ce s'a ținut contra legii lui Apponyi, deși i-a arătat legea, că n'are drept a-l opri. Vicișpanul a spus că n'a știut de asta și introduce cercetare în cauză.

Pentru închiderea crâșmelor Românii, prin Dr. I. *Papp*, (Brad) au înaintat cerere ca să fie închise, ca și în Bihor și Treiscaune. Congregația a primit propunerea și regulamentul făcut de Români, dîndu-le vicișpanului ca pentru cea mai apropiată congregație să vină cu un regulament pentru tot comitatul. S'a făcut propunere să se adreseze ministrului Andrassy mulțumită pentrucă a câștigat »garanțiile constituționale« dela Domnitor.

Deput. Dr. *Vlad*, a arătat că-s numai niște fleacuri, nu se plătește. Cere să nu se facă nici o »mulțămită«. Dr. Ajtaj și Dr. Apáthy însă zic, că's lucru mare, să se facă. A răspuns Dr. Vlad în o vorbire strălucită, aplaudată des chiar și deoparte a Uungurilor, arătând ce nimica s'a ales din ce doreau cei din guvern la început să stoarcă dela Viena! La vot abia a putut trece propunerea celor dela comitat cu majoritate de câteva voturi, că și ungurii neatârnători au votat cu propunerea dlui Dr. Vlad.

Corespondența din Budapesta.

„Memorandul“ în dietă — Spicuiri din ziarele maghiare.

— 1 Noemvrie 1907.

Din scurtul raport de eri am lăsat să dăm azi, mai pe larg, răspunsul d-lui *V. Lucaciu* la vorbirea lui Bánffy, pe care și de altfel o întrerupea necontenit cu observații nimerite, calme. Este vorba de memorand, și e ciudat cu câtă liniște relativă au știut deputații maghiari să scormonească aceasta chestie, ce stârnise furtuni, pe vreme. Miercuri nici nu isbucniră în obicinuitele cuvinte murdare, când Dr. Lucaciu se spunea cu mândrie de o căpetenie a acestui proces.

Dr. Lucaciu luase cuvântul în chestie personală, îndată după Bánffy. Camera îi dete destul de bucuros voe, a se abate dela chestie. — Inainte de toate respinge energic acele atacuri, cari îl atacă în sentimentele lui cele mai scumpe, iubirea de patrie. La Lăpuș ca și la Beiuș a avut steaguri în tricolorul unguresc. Ce-i drept puține dar dacă nu are mai multe parale ce să facă! Așteaptă să trimită steaguri și embleme ministrul de instrucție, cum s'au făcut dispoziții. —

Bánffy ațâță patimile, ura. Acestor atacuri în contra patriotismului său, ar ști să răspundă altfel, dacă nu ar fi preot. Așa însă nu poate decât să arunce mănușa discuției libere, științifice în chestia memorandului. Este gata să primească discuția asupra lui cu ori-cine. (Sgomotul nu încetă. Strigă mai mulți: s'a adus judecată! avem verdict judecătoresc!)

Opinia publică a fost alarmată cu strâmbătăți. Nime, nici chiar cei ce au adus judecata nu sunt în clar cu toată chestia. Nu a fost trădare din partea noastră. Adresa memorandului este aceiași cu adresele camerei către Regele. Apoi Esc. Sa Fr. Kossuth, nu merge într'una la Viena? Am căutat și noi să putem veni la Budapesta. Este drept constituțional, a merge cu memorande la parlament și la Rege. Osândirea sa și a soților se poate face obiectul discuției serioase. Ne-am supus osândei, cu toate că puteam scăpa de ea, trecând în alte țări. După osândă a urmat însă și grațiarea. In asta însă D. Bánffy n'are nici cea mai mică parte! Ii sunt dator că mi-a dat prilej să o spun asta hotărât. (Voci: cine a mijlocit'o dar?) *Asta d-l Banffy o știe mai bine.* După grațiare eu și I. Coroianu am mers la el și i-am dat în scris recunoașterea, că premierul de atunci, Bánffy a executat în ordine și conștiențios porunca Majestății Sale. (Nagy György: Cine-i vinovat pentru

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Nelly.

După Luisa Koch.

Cânta încet un cântec duios, și cu vârful piciorului legăna un cărucior de copii elegant. Chipul ei era blând, încadrat de păr auriu, iar ochii ei albaștri luceau de-o adevărată fericire când se uita la mititelul care durmea așa de dulce.

Deodată scârțăi ușa grădinei și o figură impozantă bărbătească apăru pe cărarea de năsip. Tânăra femee îi alergă înainte și se anină voioasă de brațul bărbatului; părea lângă el ca o floare gingașe. Povestind drăgălaș mergea lângă el, ear soțul ei asculta de cuvintele ei c'un surâs ușor.

»Ce ai Grigorie?« zise ea îngrijată privind în ochii lui.

El răspunse neplăcut atins de întrebarea ei: »Ce să am? Nu pot întotdeauna să râd la toate ca tine. Există și lucruri mai serioase.«

Ea mergea intimidată lângă el și un suspin greu îi tremura pe buze.

»Ești prea bună pentru mine« zise el deodată cuprins de milă față de tânăra femeie, care îl iubea așa de mult. Incet el îi netezi mâna ei moale.

Cu pași grăbiți îi ajunse factorul postal și predete o telegramă tinerei femei. Ea subscrise cu mâna tremurândă.

»De acasă«, zise Nelly răsuflând greu, »tata — «

Nu poate ceti de iritațiune mai departe; lacrămile îi întunecă vederea. Soțul ei îi ia foaia din mână, devenind și el palid.

»Mort? întrebă Nelly plângând.

»Nu, nu, numai bolnav. Greu bolnav. Să plecăm îndată, zice mama«.

Cuvântul din urmă îl pronunță cu multă greutate. Ea nu observă. Iși luă iute cele mai strict necesare, pălăria voalată, înfășură bine copilul. Casa o lăsa în grija servitoarei credincioase.

Ședeau tăcuți unul lângă altul în trăsura ușoară, care o ducea la casa părintească. Tânara femeie trebuia să se gândească la copilăria ei; își pierdu pe mama când i-ar fi trebuit mai mult, când împlinise abia patrusprezece ani! Tatăl ei se însură a doua oară. Luă o femeie foarte frumoasă cu ochii negri înfocați, de o statură impunătoare. Se gândea cu câtă temere se uita la figura sumeață a nouei ei mame — și că ea nu-i putu înlocui nicicodată pe mama ei.

Tatăl ei îi arătă îndoită iubire, ca să nu simță că inima lui nu mai aparține ei singure.

Incepù să se întunece când se opri trăsura lângă o casă de țară curățică, încunjurată de viță sălbatică. Bătrâna Reza care a crescut pe Nelly le eși înainte și se iuți pe cât numai îi permiteau picioarele bolnave. Avea ochii plânși. Luă în brațe copilița, care se uita mirată jur împrejur.

Nelly sări din trăsură și alergă pe scările ce conduceau în odaia tatălui ei. Mama o întâmpină în coridor; era foarte palidă, paliditatea însă înfrumseța numai fața ei fină cu ochii întunecați.

»Cum îi merge tatii?«

»Trebue să fii tare. Așa nu-i permis să te vadă — s'apropie de sfârșit«.

Depuse pălăria: »Voi să fiu tare« zise stringând dinții și deschizând încet ușa ce conducea în odaia bolnavului.

Ea îngenunchià lângă patul muribundului. »Tată«, șopti Nelly. »Tată!« Atunci el deschise ochii și recunoscù pe singurul său copil; o strânse cu ultimele sale puteri la pieptul său, ear ochii lui esprimau gingașa dragoste, pe care a avut'o întotdeauna pentru copilul său. Pe urmă se părea că îl cuprinde din nou amintirea unei dureri ascunse sufletești. Expresia feței lui deveni neliniștită, iar buzele lui voiau să șoptească.

Nelly se plecă mai tare spre el.

»Suntem amândoi înșelați«, înțelese ea cu greutate din vorbele lui, »amândoi«.

»Ce vreai să zici tată, dragă tată!«, însă el nu mai auzi cuvintele ei desperate, se afla în agonie, iar lacrimile ei curgeau pe fața-i ce se răcea cu încetul...

Câteva zile mai târziu, orfana mergea spre cimiter. Ea voia să-și i-a adio dela mormântul proaspăt al tatălui ei. Mâne se va întoarce cu George la căsnicia lor tînără. Cu capul plecat și cu ochii ei albaștri, ce-și pierduseră acum din coloare, ațintiți la pământ, par'că căuta desnodământul cuvintelor enigmatice ale tatălui ei: »suntem amândoi înșelați!« In jurul ei sufla vântul prin grânele frumoase, iar ciocârliile se pierdeau ciripind prin albastrul imens al cerului. Macii roșii o salutau flușturatic — în toate părțile frumsețe

graţiare? Farkasházy: Asta-i o chestie de importanţă pentru constituţie!)

Mulţumeşte apoi lui Bánffy, a cărui politică şovinistă a contribuit mult la deşteptarea şi consolidarea naţionalităţilor. Aceasta însă numai politică patriotică nu este! —

Numai decât s'a sculat *Bánffy*, încercând să răspundă. Primeşte aplauze dese când doreşte susţinerea politicei lui »şoviniste extreme«. (Cam repede după aprobările date părintelui Lucaciu!) Numeşte ironic pe memorandişti »companişti«. Graţiarea — spune — este un drept al Regelui. însă nu se poate exercita fără semnare ministerială. De nu o da aceasta guvernul, domniile lor şi azi ar sta în închisoare. Conziliul ministerial însă a primit punctul meu de vedere, că ajunge faptul de a se fi statuat un exemplu, fără considerare cât a »şezut« domnul deputat. — Da, Regele a dat graţiarea, însă numai cu semnarea guvernului maghiar!«

Incidentul a avut urmări, în culoare. Bánffy s'a ferit să lămurească, din a cui *iniţiativă* s'a dat graţiarea? Din a guvernului ori din a Regelui? Apoi şi cu »statuarea exemplului« e cam şubredă logica. Prin graţiare, şi mai cu seamă prin felul ei iarăşi s'a statuat un exemplu! Ce se înţeleagă şi cum să se poarte? — întrebările acestea neliniştеau pe cei mai mulţi.

Se adunaseră deci în jurul lui Bánffy, pe coridoarele unde se cleveteşte mult. Era pe-acolo Kaas I., Szász I. şi Burdea, între alţii. Mai cu seamă Kaas nu slăbea cu întrebarea: totuşi cine a venit cu idea graţierii? Bánffy se codea, ca şi la şedinţă, Numai ce se scapă însă Burdea: »Sturdza. ministrul preşedinte de pe acele vremuri, în România!« De acest ajutor par'că se bucura Bánffy. Zise uşurat — şi şiret: »Cu Sturdza eram în relaţii bune«.

Unii pretind să mai fi adaus şi acestea Bánffy: »In astfel de chestii are uneori voinţă şi Maj. Sa. Guvernul apoi, sau se potriveşte voinţei Regelui, sau îşi ia tălpăşiţa«.

In unele părţi, la naivi, destăinuirea aceasta a deşteptat mare indignare. Dar s'au împăcat în pripă. — In orice caz e surprinzător cu cât de puţină patimă s'a tratat şi memorandul şi pretinsa ingerinţă.

*

Va fi interesant să se afle cum a judecat pressa maghiară vorbirea lui Dr. Lucaciu.

»*Alkotmány*«: »...declama despre patriotism într'un bas sonor, frumos. Felul de a vorbi dulceag este o însuşire specială a lui Lucaciu, se zice. De altmintrea cât de cu mare curiositate ne-am aşteptat la vorbirea lui, aşa de mare ne-a fost şi desiluzia. Nu s'a adeverit faima de strălucite calităţi oratorice. E mai bun orator decât cei mai mulţi naţionalişti, dar vorbirea lui nu s'a ridicat peste mediocritate«.

»*Budapesti Hirlap*«. »Tonul şi felul de a vorbi al lui Lucaciu, te surprinde cât se aseamănă cu al lui Wekerle. Chiar aşa de escelent orator cum i-se făcea vestea nu este popa din Şişeşti. E cam teatral. Are însă un bun fir din stofa de orator: nu prea îl scoţi din sărite, nu se pleacă la întreruperi. Apoi o mai fi şi bun cunoscător de oameni: în tot a treia propoziţie înjură pe gazetari, ca cel puţin prin asta să se asigure de simpatii. Atingea de altfel strune cu totul noui. deşi cântase vechiul cântec. In discurs erau clae pe grămadă astfel de fraze: »iubita patrie maghiară — iubiţi compatrioţi — patriotizmul meu neclintit« — dar nu izbutise a desarma cu ele bănuiala ascultătorilor.

Confesia lui politică s'ar putea formula astfel: recunoaşte naţiunea politică unitară, însă naţiunea asta e compusă din mai multe naţionalităţi, şi Maghiarii sunt asemenea numai naţionalitate, căreia numai atâtea drepturi îi compet ca celorlalte naţionalităţi«.

»*Az Ujság*«. »Vasile Lucaciu, popa de la Şişeşti e o figură interesantă, cap inteligent, orator după forme. Păcat numai că atâta vorbeşte de patriotism — când acesta e privilegiu coaliţionist«.

»*Pester Lloyd*«. »Cu toate că numai pretinoasă nu îi era majoritatea camerei, reprezentantul cercului beiuşan ştiu să stoarcă aprobări generale îndată la început, mărturisind în o limbă maghiară ireproşabilă, că este îndemnat de cel mai curat patriotism... Camera a ascultat relativ în linişte vorbirea peste aşteptare de conciliantă«.

Népszava. (care îl felicitase călduros pentru scrisoarea către alegători.) »A atins coarde ciudate. Vorbirea lui părea în slabă legătură cu tendinţele naţionaliste aşa de accentuate. Pledase pentru nişte ideologii naţionale! Intr'un chip prea de tot cunoscut. Nu ştia să facă deosebire între »patrie« şi popor; încă nu a luat de seamă, că fericiţii stăpâni ai patriei propovăduesc patriotism, şi dau cu biciuşca în ea, fireşte că apoi n'a ştiut nici cum să-şi explice, că pe lângă »marea iubire de patrie« a naţionalităţilor, de unde sunt aşa de »păcătoase ciocniri« între partide. Este aşa, fiindcă vorbirile de până acum a naţionaliştilor nu s'au asemănat de loc cu vorbirea de azi a lui Lucaciu. Naţionaliştii luptă şi pentru desrobirea culturală şi economică, pe cât ştim. Lupta lor în asta direcţie numai slăbi poate căutând simpatii între partidele coaliate. Acestea au monopolizat patria pentru sine şi patriotismul acestora este împotriva tuturor mişcărilor spre binele poporului«.

Din camera ungară.

Şedinţa din 30 Oct. n.

Dr. V. Lucaciu (continuând) încearcă să stabilească şi să rectifice adevăratul înţeles al concepţiilor de »naţiune« şi »naţionalitate«.

Să vedem cum s'a desvoltat lucrul acesta în viaţa publică a Ungariei până în zilele noastre, aşa că până acolo am ajuns, în ce priveşte chestia naţionalităţilor, încât pe mine şi pe colegii mei ne priviţi ca duşmani de moarte. (Sgomot).

On. Cameră! In zilele trecute a fost desvălirea chipului unui distins bărbat de stat la congresul advocaţilor — a lui Verböczy. Nu voesc să întru mai afund în critica dreptului făcut de el, l'au critizat nu popii, ci advocaţii. Să deschidem cartea acestui mare autor, despre care ministrul de justiţie a vorbit cu atâta căldură înaintea tuturor advocaţilor din Ungaria. Acolo este cartea a III-a, capitolul 25, §. 2, în care Verböczy în mod taxativ înşiră că în Ungaria sunt unguri, valachi, germani, slovaci, cu un cuvânt le înşiră pe toate naţiunile, cari sunt în Ungaria. Vorbeşte şi în special despre fiecare naţiune. Deci vedem, on. cameră, că Verböczy în cartea sa scrisă latineşte înşiră naţiunile după limbă. Ce sunt aceste *nationes*? Sunt naţiunile locuitoare în Ungaria, cari alcătuesc statul (Sgomot).

S. Zlinsky. Spune-mi că naţionalităţile ce înseamnă latineşte.

Lucaciu: On. Cameră! Eu le aduc aceste ca argumente, că aceste idei politice sunt supuse desvoltărei legilor. Punctul de mânecare, deci, e acela, că aşa zic, că nu au fost atunci naţiuni în Ungaria. Bine, dar Ungurii, Slovacii, Românii ce au fost? (Sgomot). Acelaşi popor, ba dacă vreţi, aceiaşi naţionalitate, cari au locuit atunci, locueşte şi acuma. Insă în evoluţia de mai târziu, conceptului »naţiune« au voit să-i dee altă explicare, anume Kölcsey, Kazinczy F., br. Eötvös Iosif în opurile lor politice şi literare, vorbesc despre naţionalităţile maghiare şi vorbesc despre naţiunea maghiară, chiar aşa ca despre naţiunea şi naţionalitatea română, deci le-au folosit deopotrivă expresiunile acestea.

Insă cu ocaziunea aducerei legilor din 1848 şi din 1866—68, să deschidem buletinele parlamentare şi vom afla că s'au nisuit ca aceste două espresiuni să fie cât mai bine determinate şi cât mai precis şi totdeauna aşa s'au esprimat, că în Ungaria există o naţiune politică nedespărţită, pe aceasta o numesc naţiunea maghiară, şi la aceasta naţiune politică aparţin ca membrii atât Maghiarul cât şi Românul, Slovacul şi celelalte naţionalităţi (Aplauze). Ei bine, noi aceasta o primim şi o stimăm până e lege. Deci pentru-ce sunt atâtea frecări între noi chiar în ce priveşte chestia naţionalităţilor?

Pap Z.: Pentru-că d-voastră nu vă place.

Lucaciu: Aici văd eu un curent politic care tot mai mult se întăreşte şi care voeşte să contopească în naţiunea maghiară pe naţionalităţi, şi să nege individualitatea naţionalităţilor. (Strigăte: Nu e drept.)

Eu pot mărturisi că atunci când vorbeşti în saloane cu bărbaţi de stat ai Ungariei sau cu un fişpan mai cu minte totdeauna dau dreptul acestei deosebiri şi nici când n'am aflat un bărbat de stat maghiar, nici chiar pe br. Bauffy care aşa să fi dat definiţia naţionalităţilor precum am desvoltat'o eu. Dar ne întrebaţi de plângerile de durerile noastre! Aşa dar ascultaţi. Ne doare, că pe baza unor vorbe rău înţelese, pe cari aşa zicând zi de zi călăriţi, vă îndoiţi în patriotismul nostru şi voiţi să ne luaţi nu numai drepturile politice, dar ne declaraţi chiar de trădători de patrie pentru că ne iubim poporul nostru...

Éber Antal: Nu pentru aceea! Pentru memorand!

Lucaciu: Vă rog d-lor deputaţi să reîmprospătaţi programul politic al lui Széll Kálmán, care chiar în ce priveşte chestiunea naţionalităţilor ne-a sunat ca o simfonie divină şi a cărei rezultat a fost o decepţie foarte dureroasă. Totdeauna când văd aceste idei expuse în vorbirile de program ale deputaţilor tot-deauna spun că îşi iubesc pe fraţii lor români, slovaci, sârbi, dar tot-deauna ameninţă cu cele mai teribile pedepse pe aşa numiţii agitatori. Dar când noi ne exprimăm iubirea faţă de popor, de limba, de cultura noastră, cu gura mare strigă, ţipă, că suntem trădători de patrie şi ne-am conjurat contra unităţii de stat maghiar.

Farkasházi Zs.: Nu tocmai!

V. Lucaciu: S'o spună asta d-l deputat în public. Eu am să-l sprijinesc mai cu seamă.

Nagy Gh.: Dar cu miniştri români tot aţi avut sfătuiri!

V. Lucaciu: Politica şi pressa maghiară a falsificat idea de stat. Am dat mainainte definiţia corectă. Aşa o primim şi noi. In sensul asimilării însă o respingem. Andrássy a făcut serviciu neamului nostru, tipărindu-şi vorbirea în toate limbile. Ii mulţumesc. Lumea românească se întreabă acum: cine-s agitatorii? Noi nu, căci noi numai în contra falsificării conceptelor agităm. Ne iubim naţionalitatea, limba, conştiinţa, dar ţinem cu iubire şi mai presus de toate la patria noastră, Ungaria. (Aplauze şi aprobări pe băncile naţionaliste.) — In fruntea ţării stau oameni pe cari trebue să-i stimăm. Ce-i de vină atunci pentru pornirile duşmănoase?

Nu avem libertatea alegerilor. Din acest motiv am întrat în pasivitate. Iudicatura curială mai sanează puţin situaţia. Totuşi corupţia şi abuzurile dăinuesc. Asta-i un gravamin al tuturor popoarelor.

A fost o vreme când şi dv. vi-s'au contestat drepturile omeneşti, cum ni le-aţi contestat dv. eri nouă. Clase şi naţiuni nu pot fi favorizate într'un stat poliglot. (Strigăte: Stat unitar maghiar!) Numai votul universal şi secret poate stârpi abuzurile, întărind constituţia. Când era în opoziţie, coaliţia îl ceruse stăruitor, mai cu samă Ugron — ce face acum? (Ugron: Eu şi acum îl cer!)

Nu suntem în contra învăţării limbei maghiare. E absurditate a se crede aşa ceva. O învăţăm de bună voe, aşteptăm însă ca prin asta să găsim deschise înaintea noastră toate căile vieţii publice, până la ministere. Românii însă nu ajung în posturi bune. D-v. sunteţi mâhniţi că în afacerile comune, numai cei ce ştiu nemţeşte sunt aplicaţi! Ei, de ce nu învaţă nemţeşte la academia din Dobriţin, ca să poată ajunge oricine în acele posturi? Cu sila nimic nu se face. Berzeviczy a trebuit să recunoscă zădărnicia oricărui rezultat în cei 18 ani, cât a fost în vigoare legea ce obliga învăţarea limbei maghiare

Ar fi încă unele de spus, dar o să vină şi vremea acestora. Sperează în pace, care va aduce alături de guvern şi de majoritate pe naţionalităţi, în lucrarea spre binele ţării. Sunt şi între maghiari elemente cari judecă mai real şi mai adevărat în chestia naţionalităţilor. Toată responzabilitatea o au şoviniştii întranzigenţi, cari ne fac trădători spre paguba ţării.

STIRILE ZILEI.

— 20 Octomvrie v.

Manualele în şcolile poporale. «Alk» de azi publică o declaraţie a lui Chernoch, accentuând autenticitatea ei. Spune daclaraţia, că dispoziţia §. 20 a nouei legi şcolare, se refereşte numai la manualele scrise în altă limbă decât cea maghiară. Celor ungureşti, cari au avut până acum »probarea senatului şcolar catolic, li se va recunoaşte validă aceasta aprobare. Tot aşa şi celor nemaghiare, cari au avut aprobarea consistoarelor, din motiv, că nu este timp a le censura. Dar numai provizor, pe anul şcolastic 1907/8!!

O M. G. E. pentru emigraţii reveniţi. Aceasta Asociaţie are planul ca emigranţilor ce au venit şi vor mai veni, cu pa-

---

şi linişte, numai în inima ei s'au surpat altarele pe cari aşezase ea tot ce avea mai scump, numai în inima ei era desnădăjduire şi durere.

Trebue să privească în ochii lui George, trebue să-l întrebe — ce? Ce a voit tata să spună! Trebue s'o ştie, acum imediat. N'o mai poate duce aşa mai departe.

Ea încredinţase copilul ei lui George şi mamei, Reza zăcea bolnavă. Durerea, după pierderea bunului stăpân, care nici odată n'a lăsat'o să simţă că era servitoare, a aruncat'o la pat. Ce mai avea ea de aşteptat? Astfel lăsă Nelly copilul mamei ei. Dar, nu mai putea, trebuia să aibă o desluşire încă înainte de a-şi lua adio dela mormântul tatălui ei. Tînăra femeie se întoarse iar acasă, casa era goală; păşi căutând prin grădină. Seara se lăsă pe arbori, iar greieruşii cântau prin iarbă. Colo ascunsă în frunziş se vedea chioscul favorit al mamei ei. Poate erau acolo — se auziau şoapte până la ea. Şi earăşi o cuprinse o frică de ceva îngrozitor ce să-i sfâşie inima. Se strecură neobservată prin frunziş până la chiosc. Se uită prin frunziş, iar sângele îi svâcnea prin vine. Ceeace auzia şi vedea era mai mult decât şi-ar fi putut presupune inima ei inocentă. Răzimată de George şedea în chiosc văduva tatălui ei. Capul ei atingea umărul lui, iar părul ei moale faţa lui.

Nelly se ţinea cu putere de frunziş să nu cadă.

»Sunt liberă«, auzi Nelly pe frumoasa femeie, »în fine eată-mă liberă de cătuşile nesuferite — ear tu eşti pentru totdeauna încătuşat! N'o mai pot suporta! Când mă gândesc, că alta are drept la iubirea ta — că eşti al ei şi că va veni ziua când vei răspunde la iubirea ei — am să înebunesc încă«.

»Ştii bine«, zise George aproape fără voce, »că numai pe tine te iubesc«.

Atunci ea îl îmbrăţişă pasionată, îl trase la pieptul ei, ca şi cum n'ar voi să-l mai lase de lângă ea: »George, nu există pentru noi vre-o scăpare. — Nu există nici una?«...

Cu paşi obosiţi trecu tânăra femee pe cărarea din grădină. In fine ştia toate, toate îi erau clare, şi iritaţiunea teribilă ce o avea tatăl ei în ziua când se logodise ea, când tot aşa ca şi ea întorcându-se el mai de timpuriu acasă îi găsise împreună în chiosc. Dar George îi mărturisi: »Am cerut dela soţia d-voastră mâna d-rei Nelly».

Atunci era aşa de impresionată de fericire şi bucurie, încât nici nu i-ar fi trecut prin mintea ei de copil nevinovat, că ea e aleasă ca manta care se acopere păcatele altora.

Il iubia atât de mult! Il privia cu atâta veneraţiune, admira cunoştinţele lui bogate, experienţa vieţei lui, ea, care era încă un copil.

Pentru aceea o îmbrăţişat'o tatăl, cu atâta căldură, în ziua cununiei ei, pentru aceea o întrebă el c'o voce tremurândă: «Il iubeşti într'adevăr — şi el pe tine?» Bănuiala lui încă nu era învinsă. Ear ea îi răspunse plină de fericire: «Ah, tată! N'aşi mai putea trăi fără el!»

Acum ajunse înaintea lacului, încunjurat de trestia, ce se legăna. Luna îşi scălda faţa în apa lui. Era adâncă, asta o ştia ea. Era linişte adâncă, numai pomii se mai înfiorau de frumuseţea unei seri senine de vară. Nelly însă privea cu groază în jurul său, pierduse totul, încrederea şi iubirea de viaţă. Se plecă peste apa liniştită, ah, ce recoare, ce bine trebue că e acolo în afunzime... Voia să se roage — numai ştia însă ce face, «numai un pas încă», asta fu ultima ei gândire.

In momentul acesta decisiv pătrunse la ea vocea copilului, ascuţită şi văitătoare prin liniştea grădinei. Aceste tonuri, cari cereau ajutor, smulseră pe mama de lângă apă. Ea stătu un moment buimăcită, părea că îşi reaminteşte ceva, trecu cu mâna peste frunte — şi o luă în fugă spre casă.

Nu mai ştia alta, nu se mai gândea la alta decât că copilul ei striga după ajutor. Inima ei era plină de dor după copilul ei; pe acesta nu il poate lua nimeni, acesta e al ei, o comoară depusă în mânile ei. Nu mai cere nimic dela viaţă, voeşte numai pentru copil să trăiască. Numai pe el să-l ţină Dumnezeu, numai să nu i se fi întâmplat nimic. Era p'aci să'şi părăsească pe sermana ei fetiţă mică, ca pentru a doua oară să cadă jertfă acelei femei crude o viaţă tânără. O Doamne ce a vrut ea să facă!

Odaia era întunecoasă, copilul singur; dintr'un unghiu al odăii, luceau arzători ochii unei pisici — acestia au speriat aşa de mult fetiţa. Aceia, cărora fetiţa le-a fost lăsată în îngrijire — se îndrăgosteau în chiosc!

Nelly strânse copilul la sânul ei, îl legănă şi îl sărută. Un potop de lacrămi udară părul blond al micei fetiţe. — Cu aceste lacrămi se scurse şi fericirea tinerei femei, se pierdu şi privirea-i senină şi veselia credinţei ei copilăreşti.

Se ridică ca o femee serioasă, care voia să trăiască numai pentru copilul ei! Hotărâtă însă să ceară socoteală, celor ce veniau şoptind, la apărinţă indiferent, pe cărarea din grădină . . , ...

Iris.

rale agonisite, din America, să le dea în arândă moşiile licitate şi vândute, de scăpătaţi. Pe arendaşi i-ar constitui în reuniune. Emigranţii intră cam greu la învoială, fiind acele pământuri sleite, stoarse.

Camera de comerciu şi industrie din Braşov va ţinea şedinţă plenară Mercuri în 6 Noemvrie n., a. c., la orele 3 p. m. La ordinea zilei sunt 15 obiecte.

Medici în grevă. Medicii din Iaurin au luat hotărârea să intre în grevă, cu începerea lui Noemvrie, dacă cassa de asigurare a muncitorilor nu le va împlini pretenţiunile până atunci. Greva a avut succes. Medicii din Arad sunt asemenea în grevă.

Lengyel Z. a fost atacat cu vorbe aspre de mai mulţi colegi deputaţi, pe coridoarele Camerei, pentrucă se purtase aşa de agresiv faţă de judecătorie şi guvern, în cunoscutu-i proces. Apărătorul său, Vázsonyi de asemenea, tot din acel motiv. Ci-că astfel se nimiceşte autoritatea judecătorilor maghiari, cari n'au păreche de corecţi, cinstiţi şi independenţi ce-s.

«Contesa» Teleky, care se află internată în arestul preventiv din Sibiiu a fost fotografiată eri la cererea poliţiei vieneze şi bucureştene. Fotografia va fi expusă în toate oraşele din Austria, Ungaria şi România. Avis celor pungăsiţi.

Societatea Filarmonică îşi va ţinea adunarea generală Luni în 11 Noemvrie n., la orele 8 seara, în sala de repetiţii din strada Gimnasticei (Turnschulgasse) Nr. 9 La această adunare se invită toţi membrii sprijinitori.

Cernova şi Hlinca. Kel. Ert. este informat, că procuratura din Rosenberg a revocat permisiunea de-a se îndepărta, dată părintelui Hlinca. I-e teamă să nu caute scăpare de închisoare, remânând în ţări streine. Ancheta nu a putut descoperi nimic compromiţător până acuma, în purtarea oamenilor din acea vârsare de sânge. Dela arestaţi nu se poate stoarce nimic. — Consiliul comunal *din Praga* a dat espresia durerii şi indignării sale din incidentul celor petrecute la Cernova.

Conducerea cercetărilor o face în faţa locului însuşi generalul de jandarm Panaiott Alexandru. Şaptezeci şi cinci de jandarmi sunt plasaţi în Cernova şi jur. Pentru familiile celor nenorociţi sosesc ajutoare de pretutindeni. Insuşi consiliul orăşan din Praga a contribuit cu sumă mai însemnată.

Ziarul ceh «Union», are informaţia, că fruntaşii slovaci vor pleca cu Memorand în faţa Majestăţii Sale şi a Papei, din cauza atitudinei guvernului maghiar.

— Cu privire la măcelul dela Cernova se mai comunică următoarele amănunte: Primul foc de puşcă a fost dat de un jandarm care a fost lovit în piept cu o piatră. Un ţăran a încercat să-i smulgă arma, atunci jandarmul a tras un foc omorându-l pe loc. S'au mai tras apoi 26 de focuri. Scenele cele mai violente au avut loc în faţa şcoalei. Un soldat povesteşte că o fată de 16 ani a atacat cu mare furie pe jandarmi; ea a fost împuşcată. Tot în faţa şcoalei a fost împuşcată o femee. Gloanţele au lovit-o în abdomen. Femeea, care era gravidă, a dat naştere pe loc unui băeţel. Ea a murit. Lipsesc încă trei persoane din acelea cari au aţâţat pe ţărani. Mai toţi dintre răniţi, întrebaţi ce i-a făcut să se dedea la turburări, au răspuns. — «Pentru limba şi credinţa noastră, pe cari ungurii vor să ni le răpească. Christos a suferit şi el şi suferim şi noi pentru drepturile noastre».

Asociaţiile ţărăneşti din România. Dl Sp. Haret, ministrul instrucţiunei publice al României, a trimis tuturor revizorilor şcolari din ţară, o însemnată circulară în chestia propagandei pentru înfiinţarea asociaţiilor cooperative ţărăneşti. După ce arată însemnătatea acestei opere, circulara reaminteşte rezultatele frumoase dobândite prin crearea băncilor populare.

Acum că instituţia băncilor populare este întemeiată pe baze solide, trebue să se meargă mai departe cu crearea celorlalte instituţii agricole, cari pot foarte lesne isvori din tulpina celei înfiinţate. Banii băncilor populare să nu servească numai pentru înlăturarea primei cauze ce le-a dat naştere (izgonirea cametei de prin sate), ci şi pentru satisfacerea tuturor trebuinţelor agricole, potrivit cerinţelor moderne ale cultivărei pământului.

Monumentul »trecerea Dunărei«. Inaugurarea monumentului ridicat în T.-Măgurele pentru amintirea Trecerei Dunărei şi a eroilor morţi în răsboiul Independenţei se va face la 28 Octombrie v. Va asista la inaugurare şi ministrul de răsboiu general Averescu.

Atentatul din strada Academiei. Din Bucureşti se anunţă că Joi la orele 2 p. m., dl Antonescu, administratorul moşiilor dlui G. Gr. Cantacuzino şi fratele decanului avocaţilor, a fost victima unui cumplit atentat. Pe când eşea dela restaurantul Enache din strada Academiei, a fost fără veste atacat de dl Tetiaau, fost impiegat în serviciul dlui Cantacuzino, care a tras asupra dsale 11 focuri de revolver. D-nul Antonescu a fost transportat la spitalul Colţei, unde i-s'au dat primele îngrijiri. Victima a fost lovită de gloanţele atentatorului la cap şi la ureche. Dl Antonescu e în afară de orice pericol. Atentatorul e tatăl a şeapte copii şi a declarat că, fiind licenţiat din serviciu şi rămânând pe drumuri, a voit să-şi răsbune împotriva d-lui Antonescu, căruia îi atribue îndepărtarea sa. Atentatorul a tras focurile cu 2 revolvere.

O mare fraudă în Rusia. Ziarul »Russ« publică amănunte senzaţionale despre o mare fraudă ce s'a comis la furnitura de căciuli şi mănuşi pentru armată. Suma defraudată este de mai multe milioane. Deşi s'a făcut anchetă şi s'au descoperit toate operaţiunile totuşi nu s'a deschis nici un fel de acţiune, deoarece personagii sus puse sunt grav compromise în această fraudă.

Profesori americani la universitatea din Berlin. Profesorii universitari americani Havley si Schefield şi-au început Joi prelegerile la universitatea din Berlin. Aceşti profesori au fost trimeşi la universitatea din Berlin, de către preşedintele Roosevelt, în locul celor doi profesori germani trimişi de împăratul Vilhelm în America. La deschiderea cursurilor acestor profesori au asistat şi prinţul moştenitor reprezentând pe împăratul Vilhelm, corpul diplomatic din Berlin, funcţionari superiori ai statului, toţi profesorii universitari şi studenţii.

Sinodul parohial al comunei bisericeşti Sălişte, ţinut Duminecă sub conducerea dlui protopresbiter Dr. Ioan Stroia, a decis în unanimitate urcarea salarelor învăţătoreşti la suma minimală cerută de noua lege şcolară, încă cu începere dela 1 Septembrie anul curent.

Sinuciderea unui ziarist. Redactorul şef al ziarului »Pester Lloyd«, Leo Veigelsberg, s'a sinucis alaltăieri, trăgându-şi un foc de revolver. Veigelberg suferea în grad mare de nervositate.

Victimele cutremurului din Calabria Numărul victimelor cutremurului de pământ din Calabria s'au stabilit în mod oficial. La Ferrazzano au fost 175 morţi, dintre cari 118 au fost scoşi de sub dărâmături. Mai sunt 50 răniţi, dintre cari 20 grav. Pe lângă aceasta mai sunt 11 morţi şi 31 răniţi în alte localităţi.

Studenţii sionişti din Viena, au oprit cu tărăboi cursurile profesorului de literatură Dr. Arnold, fiindcă acesta tratând drama, a vorbit despre Herzl şi Nordau, cu următoarele expresii: »inventatorii şi impresarii sionismului«.

Bucătărie comună, şi-au înfiinţat deja şi impiegatii căilor ferate din Budapesta.

Avansamentul din Novembrie în armata comună. Monitorul armatei comune publică avansamentele făcute cu 1 Nov. n. în armata comuna. Intre ofiţerii avansaţi se află şi următorii: generalul de brigadă Pflanzer-Baltin a fost numit general de divizie, căpitanul de cl II Dumitru Florian a avansat la rangul de căpitan cl I la reg. 64, locotenent a fost numit sublocotenentul E. Craioveanu la reg. 86 şi Victor Chirillă la reg. 63. oficiant cl I la departamentul de contabilitate a fost numit oficiantul de cl II Nonus Poruţiu la direcţiunea trupelor de geniu în Alba Iulia.

Cununie. Mâne, Duminecă, la oarele 4 p. m., se celebra în biserica Sf. Nicolae din Braşov, cununia d-lui Ioan *Oancea* cu gentila d-şoară Eugenia *Panţu*. Nuni vor fi d-na şi d-l Alexe *Dobreanu* din Ploeşti.

Felicitările noastre!

Aviz. Din cauza repausului duminecal va fi deschisă mâne, dela oarele 1—9 seara în oraş numai farmacia d-lui Hornung.

Concerte. In restauratul «*Transilvania*» va avea loc mâne, ca şi în toate Duminicele, concerte militare. Inceputul la oarele 8. Intrarea 60 b.

— Tot mâne, Duminecă, va cânta în otelul «*Europa*» muzica oraşului. Inceputul la oarele 8 seara. Intrarea 60 b.

O doftorie pentru popor. Se poate numi ca atare spirtul lui Moll şi sarea, care prin fricţiune întăreşte muşchii, alină durerile, precum şi tot felul de reumatism se vindecă cu succes sigur. Preţul unei sticle 1 cor. 90 bani. Se trimite zilnic cu rambursă postală de farmacistul şi liferantul curţii c. şi r. A. Moll, Viena, Tuchlauben 9. In depositele din provincii să se ceară expres preparatul Moll provăzut cu marca de scut şi subscriere. — (2)

Cugetări.

Creştinismul în înţelesul său adevărat destruge statul.

*

Egalitatea înaintea legii!

Adecă viaţa oamenilor se scurge în marginile legii! A miia parte poate, restul lucreaza în afară, adecă în sfera moravurilor.

*

Ştiinţa şi filosofia se ocupă de tot ce se poate închipui, afară de aceia ce trebue să facă omul, ca să devie mai bun şi să trăiască mai bine.

Tolstoy.

*

Un cal nu caută a se face admirat de tovarăşul său. Se vede între ei un fel de emulaţie la curse, dar asta fără consecinţă, căci fiind în staul cel greoi şi cel mai prost croit nu cedează pentru aceasta ovăsul său celuilalt. Nu este tot aşa printre oameni: virtutea lor nu se mulţumeşte prin ea însăşi — şi ei nu sunt mulţumiţi dacă nu dobândesc avantagii contra celorlalţi.

*

Omul nu e nici înger nici dobitoc şi nenorocirea voeşte, ca acela care vrea să facă pe îngerul, face pe dobitocul.

Pascal.

ULTIME STIRI.

Oradea-mare, 2 Octomvrie. Tribunalul a osândit pe Dr. Demetriu *Lascu la şase luni închisoare şi 500 cor. amendă* pentru articolele publicate în „Tribuna". Amenda se va lua din cauţia acestui ziar. Deliberarea a avut mai multe momente aprinse. Motivarea e plină de sofizme tendenţioase şi neadevărate. Apărarea a fost susţinută cu toată energia de d-l N. Rozvan, avocat în Budapesta, (frate cu Dr. Rozvan din Ilia) membru al partidului socialist.

Bucureşti, 2 Nov. Primele proiecte ale guvernului cari au fost isprăvite şi cari au fost obiectul unor lungi şi minuţioase studii în timpul vacanţei, sunt următoarele: Proiectul de legi asupra învoelilor agricole, proiectul pentru casa rurală, reorganizarea judecătoriilor de pace, şi monopolul cârciumilor la sate. Pentru redactarea acestor proiecte, s'a adunat un material documentar considerabil. Astfel proectul pentru tocmelile agricole va fi însoţit de anexe cuprinzând tablouri despre condiţiunile tocmelilor agricole, precum şi despre valoarea şi venitul tuturor moşiilor din judeţele ţării. Acest proect de lege va fi primul care va fi adus Luni, în studiul comisiunei parlamentare pentru reformele agrare.

Petersburg, 2 Noemvrie. Revolta din portul Vladivostok s'a petrecut în următoarele imprejurări: Rebeliunea a izbucnit deodată pe trei distrugătoare de torpile: „Skory", „Derbity" şi „Trepovni". Semnalul s'a dat de pe două vase „Skory" şi „Derbity", omorându-se comandanţii lor. Astfel pe „Skory" a fost ucis locotenentul Ster, iar pe „Derbity" căpitanul Curof, acesta din urmă a fost găsit încă în viaţă într'o stare foarte gravă. Pe vasele „Derbity" şi „Trepovni" se aflau însă mulţi marinari cari nu s'au asociat la răscoală. Pe „Skory" însă n'a rămas nici un marinar care să nu se fi asociat. Celelalte două vase au început însă să bombardeze pe „Skory" imediat ce acesta a arborat drapelul roş şi a deschis focul asupra oraşului. Lovit de torpile din toate părţile „Skory" au suferit mari stricăciuni. Tot în urma acestei bombardări au fost omorâţi 6 soldaţi şi alţi 6 au fost grav răniţi.

Petersburg, 2 Noemvrie. Până acum din 343 alegeri efectuate pentru Duma imperiului au fost aleşi 116 membri ai dreptei şi monarchişti, 103 octombrişti şi moderaţi, 3 ai uniunei renovaţiunei pacifice, 26 cadeţi, 9 naţionalişti şi polonezi, 6 mahometani, 9 social-democraţi, 20 membri ai stângei şi 1 independent.

Berlin, 2 Noembrie. Urmărirea vătămărei în procesul Moltke—Harden, a luat-o asupra sa procurorul de stat.

Taschent, 2 Noembrie. In ruinele oraşului Caratag şi-au perdut viaţa numai 2500 de locuitori.

Glume.

Intre doi pungaşi:

— Ce frumos ceas ai!... Cât te costă!

— Nu ştiu... Când l'am luat nu era nimeni în prăvălie.

*

— Păcat cucoană, zice doctorul către soţia bolnavului, m'ai chemat prea târziu. Bărbatul d-tale e pe ducă... are mânile deja vinete.

— Dar d-le doctor, bărbatul meu are întotdeauna mânile aşa de vinete, e zugrav...

— Aşaa!! Norocul lui, căci dacă bărbatul d-tale n'ar fi fost zugrav, ar fi fost deja mort.

*

— D-le doctor, cât poate trăi un om fără creeri?

— E o întrebare grea, zise doctorul, şi nu se poate răspunde uşor. D-ta câţi ani ai?

— 34.

— Iată d-ta trăeşti de 34 de ani fără creeri şi cine ştie cât mai poţi trăi încă!

*

— De ce-i galbenă luna? întreabă un copil pe un altul.

— Find-că nu doarme noaptea.

POSTA ADMINISTRAŢIEI.

N. B. Cluj. Vi-s'a trimis numărul cerut pentru „volum".

Dr. E. Orăstie. Foaia se espediază de aici regulat.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

CONCURS.

Nr. 1007—1907. „Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român" dă pentru anul şcolar 1907 ca **bursă** suma de **200 coroane** din „Fundaţiunea Georgiu Boieriu din **Vad**" pentru un elev de naţionalitate română, care urmează la vre-una dintre şcoalele medii din patrie. Vor fi preferiţi, în înţelesul literilor fundaţionale, rudele fericitului fundator.

Cererile pentru obţinerea acestei burse sunt de a se înainta comitetului central al Asociaţiunii în Sibiiu (Nagyszeben), Strada Morii Nr. 6, până la **15 Decemvrie st. n. a. c.** însoţite de următnarele acte:

a) Certificat de botez.
b) Certificat de pe anul şcolar 1906/7.
c) Certificat de paupertate.
d) Actele cari dovedesc înrudirea cu fericitul fundator.

Cererile întrate după 15 Decemvrie n. a. c. nu se vor lua în considerare.

Sibiiu, din şedinţa comitetului central al „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român".

Iosif Sterca Şuluţu, prezident. **Oct. C. Tăslăuanu**, secretar.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.